

فراصندوق ستارگان

۱۳۹۸/۹/۱۱

صندوق مادر صندوقهای جسورانه: نقطه عطف اقتصاد ایران در تجاری سازی ایدهها

اقتصاد دانش بنیان باز شدن دو پنجره فرصت به صورت همزمان برای کشور است. از یک سو پنجره جمعیتی که داشتن جمعیت جوان تحصیلکرده و از سویی دیگر فرصت اقتصادی براساس رشد علمی و فناوری کشور. امروز زمان آن است که اقتصاد کشور با تلاقی این دو فرصت طلایی رشدی بی نظیر را شاهد باشد.

اقتصاد دانش بنیان مزایای بسیاری برای کشور دارد که مهمترین آنها رونق تولید و اشتغال نیروهای دانشی جامعه است که مزیت‌های جدیدی برای کشور فراهم می‌کند و از آنجا که جمع کثیری از جوانان کشور را به کار می‌گیرد، تجلی عینی مردمی شدن اقتصاد و توزیع عادلانه فرصت‌ها و امکانات است.

۲۷ برابر شدن تعداد دانشجویان (از ۱۷۵ هزار نفر به ۴/۸۰۰ میلیون نفر) و ۲۶ برابر شدن تعداد اعضای هیأت علمی (از ۳ هزار نفر به ۸۰ هزار نفر) و اشتغال به تحصیل بیش از ۱۰۰۰ هزار دانشجوی دکتری تخصصی نشان از سرمایه‌گذاری سنگین نظام اسلامی در حوزه منابع انسانی است. پیشرفت علمی کشور و کسب رتبه ۱۶ در میان کشورهای جهان و سرآمدی در علوم پیشرفته‌ای چون نانو، هسته‌ای، سلولهای بنیادین و... هر دو نشان‌دهنده‌ی فرصتی راهبردی برای پیشرفت هستند. هر کشوری که در چنین شرایطی قرار داشته باشد، در سکوی پرتاب اقتصادی است. خلأ نهادهای مالی که بتوانند به صورت جسورانه مخاطرات احتمالی در این مسیر را پوشش دهند و حمایت لازم را از جریان نوین علمی که خلق ثروت واقعی را تضمین می‌کند یک مانع جدی است.

اندازه اقتصاد ایران و سرمایه‌های انسانی و علمی فراوانی که در کشور وجود دارد، ایجاب می‌کند، حرکت نوآورانه و حمایتی نهادها به کثرت در کشور وجود داشته باشد.

نهادهای عمومی غیردولتی و به ویژه نهادهای انقلاب اسلامی بایستی در چنین عرصه‌هایی حضور داشته باشند که بخش خصوصی توان و تمایل لازم را برای ورود به این حوزه‌ها ندارد. امروز یک صندوق مادر برای حمایت از حرکت علمی جوانان کشور به همت نهادها و همکاری سایر مجموعه‌ها شکل می‌گیرد که می‌تواند نویدبخش حرکتی نو در عرصه اقتصاد دانش‌بنیان در کشور باشد.

هر چند نهادها سهم اندکی در اقتصاد کشور دارند ولی با ابتکار عملی که دارند پیشرو و الگوساز هستند و مسیر را برای حرکت فعالان اقتصادی هموار می‌سازند. بذر نهادسازی برای تأمین مالی دانش‌بنیانی که در سال ۱۳۸۸ توسط رهبر معظم انقلاب کاشته شد امروز تبدیل به نهالی شده است که نیازمند توجه است.

دو نوع توجه امروز اولویت دارد:

اول توجه مالی و تأمین مالی حرکت‌های دانش‌بنیان با سازوکارهای جسورانه . Venture Capital Funds

دوم توجه مقرراتی و تأمین زیست بوم مناسب برای بالندگی این نهال نارس نظیر استاندارد حسابداری ویژه و تسهیل در نظام ثبت دانش‌بنیان‌ها.

تکثیر صندوقهای تخصصی جسورانه در رشته‌های مختلف و شناسایی زمینه‌های نوین حرکتی که اقتصاد کشور را وارد عرصه جدیدی از شکوفایی کند، ضرورت امروز کشور است.

جوانان غیور کشور که با ایمان انقلابی توانستند علی‌رغم همه‌ی محدودیتها دفاع مقدس را به گوهر درخشان تاریخ کشور تبدیل کنند، این توانایی را دارند که در کارزار اقتصادی دشمن و با استفاده از فرصت تحریم‌ها، کشور را از تنگناهای تاریخی رکود و تورم و بیکاری عبور دهند و لازمه‌ی این کار حمایت از این حرکت است. صندوقهای جسورانه، نوعی سازوکارهای تأمین مالی هستند که مخاطرات را هوشمندانه پوشش داده و به تسهیم مخاطره بین بازیگران مختلف، هزینه شکست را تحمل‌پذیر می‌سازند.

جوانانی که ایده‌های مبتکرانه دارند نیازمند آن هستند که در مسیر حرکتی خود پشتیبانان توانمندی داشته باشند تا دغدغه‌های جانبی مانعی بر سر راه اندیشه‌ورزی آنها نباشد.

فرصت عظیم تعداد بالای جوانان تحصیل کرده کشور، توفیقات علمی، اندازه اقتصاد کشور و بازارهای منطقه و نیازهای متنوع همه بیانگر آن است که نیاز است در ذیل صندوق مادر (Fund of Funds)، صندوقهای تخصصی متعددی شکل بگیرد و بخشی از منابع کشور در این مسیر هدایت شوند. تأسیس فراصندوق ستارگان توسط ستاد اجرائی فرمان حضرت امام(ره)، دانشگاه آزاد و معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و سایر نهادها به دلیل اهرمی کردن منابع آن به دلیل ساماندهی و جهشی در تکمیل چرخه تجاری سازی ایده‌ها، می‌تواند نظیر صندوق توسعه ملی نقطه عطفی در اقتصاد ایران برای میهن عزیز ما باشد.

اکنون زمان آن است که این حرکت ارزشمند تکثیر شود تا جوانان کشور که سرمایه بی‌بدیل کشور هستند با شوق و انگیزه وارد میدان کسب و کار شوند توسعه اقتصاد دانش بنیان علاوه بر تأمین آینده اقتصادی کشور و کمک به بی‌اثر ساختن تحریم‌ها به افزایش کیفیت و کاهش قیمت تمام شده منجر خواهد شد و از این طریق بهره‌وری را افزایش خواهد داد که به نوبه خود قدرت رقابت پذیری اقتصاد کشور بیشتر شده و علاوه بر تأمین نیازهای داخلی، با افزایش قدرت صادراتی، تراز تجاری کشور را بهبود می‌دهد.

خلاصه اینکه از هر منظری به اقتصاد دانش بنیان که نگاه شود یک الزام راهبردی برای کشور است و کم‌توجهی به آن آسیب‌های جبران‌ناپذیری پدید خواهد آورد و تأسیس صندوق مادر دانش بنیانی یک حرکت لازم در این مسیر است ولیکن کافی نیست و وقت آن است همه نقش خود را در این زمینه به احسن وجه ایفا کنند تا کشور از ثمرات آن بهره‌مند شود.

محمدجواد ابروآنی

۱۳۹۸/۹/۱۱